

אִיהוּ קָא אָכיל וּבְגִין פֶּן אֶקְרִיב קַמֵּיהּ וְאָכְלִי, וְנָטִיר אַבְרָהָם בְּבֵיתָהּ דְּכָיָא וּמְסֻאָבוּתָא, דְּאָפִילוּ בַר נָשׁ דְּאִיהוּ מְסֻאָב (לא יביל לְקַרְבָּא לְבֵיתָהּ בְּדִין וְדַע אַבְרָהָם דְּהָא מְסֻאָב אִיהוּ וְעָבִיד) (נ"א לא הוּהּ מְשַׁמֵּשׁ בְּבֵיתָהּ, עַד דְּעָבִיד) לִיה טְבִילָה, אוּ עָבִיד לִיה לְנֻטְרָא שְׁבַעַה יוֹמִין כְּדָקָא חֲזִי לִיה בְּבֵיתָהּ, וְהָכִי הוּא וְדָאִי.

תָּא חֲזִי כְּתִיב, (דְּבָרִים כג) אִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טְהוֹר מִקְרָה לְיִלָּה וְגו'ו'. מָאִי תַקְנִיתָהּ, וְהָיָה לְפָנֹת עָרֹב יִרְחֹץ בְּמַיִם. אַעֲרַע בֵּיה טְמֵאָה (דף קב ע"ב) אַחְרָא כְּגוֹן זִיבָה אוּ (נ"א סְגִירָא אוּ נְדָה) סְגִירָת נְדָה דְּהוּוּ תְרִי מְסֻאָבוּ, לֹא סְגִיא לִיה בְּהֵיא טְבִילָה (בגין) בֵּין דְּאַעֲרַע בֵּיה קְרִי קְדָם דְּקָבִיל טְמֵאָה אַחְרָא (בגין) בֵּין דְּאַעֲרַא בֵּיה לְבַתֵּר.

וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה הָווּ מִתְקַנֵּי טְבִילָה לְכֻלְהוּ, אִיהוּ לְגַבְרֵי וְאִיהִי לְנָשִׁי. מָאִי טַעְמָא אַעֲסַק אַבְרָהָם לְדַפְאָה לְבַנֵּי נָשָׂא, בְּגִין דְּאִיהוּ טְהוֹר וְאֶקְרִי טְהוֹר. דְּכְתִיב, (איוב י"ד) מִי יִתֵּן טְהוֹר מִטְּמֵא לֹא אֶחָד. טְהוֹר דָּא אַבְרָהָם דְּנִפְק מִתְּרַח.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר בְּגִין לְתַקְנָא הַהוּא דְּרַגָּא דְּאַבְרָהָם, וּמֵאֵן אִיהוּ מִי"ם. בְּגִין כֶּן אַתְקִין לְדַפְאָה בְּנֵי עֲלָמָא בְּמִיָּא. וּבְשַׁעֲתָא דְּאֶזְמִין לְמַלְאָכִין, שִׁירוּתָא דְּמַלּוּי מַה כְּתִיב יוֹקַח נָא מֵעֵט מַיִם. בְּגִין לְאַתְתַּקְפָּא בְּהַהוּא דְּרַגָּא דְּמִיִּין שָׂרָאן בָּהּ. וּבְגִינֵי כֶּן הָוּה מְדַפֵּי לְכָל בְּנֵי נָשָׂא מְפֻלָּא. מְדַפֵּי לוֹן מְסֻטְרָא דְּעִבּוּדָה זָרָה, וּמְדַפֵּי לוֹן מְסֻטְרָא דְּמְסֻאָבָא, וְכַמְּה דְּאִיהוּ מְדַפֵּי לְגוּבְרִין הָכִי נִמְי שָׂרָה מְדַפְּאָת לְנָשִׁין, וְאַשְׁתַּפְּחוּ כְּלָהוּ דְּאַתְיִין לְגַבְיֵיהוּ דְּכִיִּין מְפֻלָּא.

בְּבֵיתוֹ טְמֵאָה וְטְהָרָה שְׁאֶפְלוּ בֶן אָדָם שֶׁהוּא טְמֵא [לא יכל לְהִתְקַרֵּב לְבֵיתוֹ. אוּ וְדַע אַבְרָהָם שֶׁזֶה טְמֵא הוּא, (עֲשֵׂה) [לא הָיָה מְשַׁמֵּשׁ בְּבֵיתוֹ, עַד שֶׁעֲשֵׂה] לוֹ טְבִילָה, אוּ עֲשֵׂה לוֹ לְשֹׁמֵר שְׁבַעַה יָמִים כְּרָאוּי לוֹ בְּבֵיתוֹ, וְכֵן זֶה בְּוֹדָאִי.

בַּא רָאָה, כְּתוּב (דְּבָרִים כג) אִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טְהוֹר מִקְרָה לְיִלָּה וְגו'ו'. מַה תַּקְנִיתָו? וְהָיָה לְפָנֹת עָרֹב יִרְחֹץ בְּמַיִם. אַרְעָה בּו טְמֵאָה אַחְרָת, כְּמוֹ זִיבָה [מִמַּאֲת צִרְעָת אוּ נְדָה] אוּ טְמֵאָת נְדָה שְׁהִיוּ שְׁתֵּי טְמֵאֹת, לֹא מְסַפִּיק לוֹ בְּאוֹתָהּ טְבִילָה [מִשּׁוּם] בֵּין שְׁאֲרַע לוֹ קְרִי קְדָם שֶׁקָּבֵל טְמֵאָה אַחְרָת [מִשּׁוּם] בֵּין שְׁאֲרַע לוֹ אַחַר כֶּן.

וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה הָיוּ מִתְקַנֵּים טְבִילָה לְכֻלָּם, הוּא לְגַבְרִים וְהִיא לְנָשִׁים. מַה הַטַּעַם עָסַק אַבְרָהָם לְטְהוֹר בְּנֵי אָדָם? מִשּׁוּם שֶׁהוּא טְהוֹר וְנִקְרָא טְהוֹר, שְׁכַתּוּב (איוב י"ד) מִי יִתֵּן טְהוֹר מִטְּמֵא לֹא אֶחָד. טְהוֹר - זֶה אַבְרָהָם שֶׁיֵּצֵא מִתְּרַח. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כְּדִי לְתַקֵּן אֶת אוֹתָהּ הַדְּרָגָה שֶׁל אַבְרָהָם, וּמַהִי? מִי"ם (חסד). לְכֵן הִתְקִין לְטְהוֹר בְּנֵי הָעוֹלָם בְּמַיִם. וּבְשַׁעֲתָא שֶׁהִזְמִין אֶת הַמַּלְאָכִים, בְּרַאשִׁית דְּבִרְיוֹ מַה כְּתוּב? יִקַּח נָא מֵעֵט מַיִם, כְּדִי לְהִתְחַזֵּק בְּאוֹתָהּ דְּרָגָה שֶׁהַמַּיִם שְׂרוּיִים בָּהּ, וּמִשּׁוּם כֶּן הָיָה מְטַהֵר אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם מִהַכֵּל. מְטַהֵר אוֹתָם מִצַּד שֶׁל עִבּוּדָה זָרָה, וּמְטַהֵר אוֹתָם מִצַּד הַטְּמֵאָה. וְכֵמוֹ שֶׁהוּא מְטַהֵר אֶת הָאֲנָשִׁים, כֶּן גַּם שָׂרָה מְטַהֵרֶת אֶת הַנָּשִׁים, וְנִמְצָא שֶׁכָּל מִי שֶׁבָּא אֲלֵיהֶם טְהוֹרִים מִהַכֵּל.

בַּא רָאָה שְׁאֲבָרָהֶם נִטַּע אֵילָן בְּכָל מְקוֹם שֶׁדִּיּוּרוֹ שֵׁם, וְלֹא הָיָה עוֹלָה בְּכָל מְקוֹם כְּרָאוּי, פֶּרֶט לְשַׁעֲתָא שֶׁדִּיּוּרוֹ הָיָה בְּאַרְץ כְּנַעַן, וּבְאוֹתוֹ

תָּא חֲזִי, אֵילָנָא נִטַּע אַבְרָהָם בְּכָל אֶתֶר דְּדִיּוּרֵיהּ תַּמָּן, וְלֹא הָוּה סְלִיק

אילן ה'יה יודע מי שגאחז בקב"ה ומי שגאחז בעבודה זרה.

מי שגאחז בקב"ה, ה'יה האילן פורש ענפיו ומכסה על ראשו ועושה עליו צל נאה. ומי שגאחז בצל של עבודה זרה, אותו האילן ה'יה מתעלה, וענפיו היו עולים למעלה. אז ה'יה יודע אברהם ומזהיר אותו, ולא זו משם עד שגאחז באמונת הקדוש ברוך הוא. וכך מי שהוא טהור (ד"א קב) מקבל אותו האילן, ומי שהוא טמא אינו מקבל אותו. אז ידע אברהם וה'יה מטהר אותם במים. ומעין מים ה'יה תחת אותו אילן, ומי שצריך טבילה מיד המים עולים אליו, ועולים ענפי האילן, אז ידע אברהם שהוא טמא וצריך מיד טבילה. ואם לא, יבשו המים, ואז ידע שרוצה להטמא ולהשמר שבעה ימים.

ובא וראה, שאפילו בשעה שהזמין את המלאכים אמר להם והשענו תחת העץ כדי לראות ולבדק אותם, ובאותו אילן ה'יה בודק את כל בני העולם. והסוד [בגוד] משום הקדוש ברוך הוא [עשה] אמר שהוא עץ החיים לכל, ולכן והשענו תחת העץ, ולא תחת עבודה זרה.

ובא וראה, כשחטא אדם, הוא חטא בעץ הדעת טוב ורע, שפתיב ומעץ הדעת וגו', והוא חטא בו וגרם מות לעולם. מה פתוב? ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים וגו' (וגרם מות לכל בני העולם). וכשפא אברהם, התקין את העולם עם אילן אחר, שהוא עץ החיים, והודיע את האמונה לכל בני העולם.

ב'יה חב וגרם מותא לעלמא. מה כתיב ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים וגו'. (וגרם מותא לכל בני עלמא) וכד אתא אברהם באילנא אחרא אתקין עלמא דהוא אילנא דחיי ואודע מהימנותא לכל בני עלמא:

בכל אתר פדקא יאות, בר בשעתא דדיוריה בארעא דכנען, ובההוא אילנא הוה ידע מאן דאתאחיד ביה בקדשא בריה הוא ומאן דאתאחיד בעבודה זרה.

מאן דאתאחיד בקדשא בריה הוא, אילנא הוה פריש ענפוי וחיפי על רישיה ועביד עליה צלא יאה, ומאן דאתאחיד בסטרא דעבודה זרה ההוא אילנא הוה אסתלק וענפוי הוה סליקין לעילא. כדין הוה ידע אברהם ואזהיר ליה, ולא אעדי מתמן עד דאתאחיד במהימנותא דקדשא בריה הוא, והכי מאן דאיהו דכיא (ד"א ל"ג קב) מקבל ליה אילנא. מאן דאיהו מסאב לא מקבל ליה. כדין ידע אברהם ומדפי לון במיא.

ומעיינא דמיא הוה תחות ההוא אילנא, ומאן דצריך טבילה מיד מיין סלקין לגביה, ואילנא אסתלקין ענפוי, כדין ידע אברהם דאיהו מסאבא ובעי טבילה מיד, ואם לאו מיא נגיבן כדין ידע דבעי לאסתאבא ולאסתמרא שבעה יומין.

תא חזי, דאפילו בשעתא דאזמין לון למלאכין אמר לון והשענו תחת העץ בגין למחמי ולמבדק בהו, ובההוא אילנא הוה כדיק לכל בני עלמא. ורזא (למבל) בגין קדשא בריה הוא קא (עבד) אמר דאיהו אילנא דחיי לכלא, ובגין כך והשענו תחת העץ ולא תחת עבודה זרה.

ותא חזי, כד חב אדם, בעץ הדעת טוב ורע חב, דכתיב ומעץ הדעת וגו' ואיהו

וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלַיךָ פְּעַת חִיָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק שׁוֹב אָשׁוּב, שׁוֹב יִשׁוּב מִיבְעֵי לִיָּה, דְּהָא מִפְתָּחָא דָּא לְמַפְקֵד עֵקְרוֹת בִּידָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִיהוּ וְלֹא בִידָא דְשְׁלִיחָא אַחְרָא. פְּמָה דְתַנְיִן תְּלַת מִפְתָּחֵן אֲנוּן דְלֹא אַתְמָסְרוּ בִידָא דְשְׁלִיחָא. דְחִיָּה וְתַחֲתֵית הַמְתִּים וּגְשָׁמִים. וְהוֹאִיל דְלֹא אַתְמָסְרוּ בִידָא דְשְׁלִיחָא אַמְאֵי פְתִיב שׁוֹב אָשׁוּב. אֲלֹא וְדַאי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְהוּה קָאִים עֲלֵייהוּ אָמַר (לִיָּה) מְלָה, בְּגִין פֶּן פְתִיב וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלַיךָ.

וְתָא חֲזִי, בְּכָל אֲתַר דְכְתִיב וַיֹּאמֶר סְתָם אוּ וַיִּקְרָא סְתָם הוּא מְלֹאכָא דְבְרִית וְלֹא אַחְרָא. וַיֹּאמֶר דְכְתִיב, (שְׁמוֹת טו) וַיֹּאמֶר אִם שָׁמַע תִּשְׁמַע וְגו' וַיֹּאמֶר וְלֹא קָאָמַר מָאן הוּא. וַיִּקְרָא דְכְתִיב, (ויקרא א) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וְלֹא קָאָמַר מָאן הָוָה. אָמַר דְכְתִיב, (שְׁמוֹת כד) וְאֶל מֹשֶׁה אָמַר וְגו' וְלֹא אָמַר מָאן הָוָה. (אוף הַכִּי דְכְתִיב וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב וַיֹּאמֶר סְתָם וְלֹא קָאָמַר מָאן (דף קג ע"ב) הָוָה) אֲלֹא בְכָל הַגִּי מְלֹאכָא דְבְרִית הָוָה וְכִלְא בְּקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַתְמָר. וּבְגִין פֶּן פְתִיב וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלַיךָ וְגו'. וְהִנֵּה בֵּן וְגו': וְהִנֵּה בֵּן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ. מָאֵי טַעְמָא לָא כְתִיב וְהִנֵּה בֵּן לָךְ, אֲלֹא בְגִין דְלֹא יַחֲשֵׁב דְהָא מִן הָגֵר אִיהוּ פְּדִבְקָדְמִיתָא. רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח וַאֲמַר, (מְלֹאכֵי א) בֵּן יַכְבֵּד אָב וְעַבְדֵּי אֲדֹנָיו. בֵּן יַכְבֵּד אָב דָּא יִצְחָק לְאַבְרָהָם. אִימְתִי כַפִּיד לִיָּה, בְּשַׁעְתָּא דְעַקְדָּא לִיָּה עַל גַּבֵּי מְדַבְּחָא וּבְעָא לְמַקְרַב לִיָּה קְרַבְנָא, וַיִּצְחָק בַּר תְּלָתִין וּשְׁבַע שָׁנִין הָוָה, וְאַבְרָהָם הָוָה סְבָא, דְאֵילוּ הָוָה בְּעֵיט (ע"א ביה) בְּרַגְלָא חַד לֹא יְכִיל לְמִיקָם קַמִּיָּה, וְאִיהוּ אוֹקִיר לִיָּה לְאַבּוּי וְעַקְדָּא לִיָּה פְּחַד אִימְרָא בְּגִין לְמַעַבְדֵּי רַעוּתִיָּה דְאַבּוּי.

וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלַיךָ פְּעַת חִיָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שׁוֹב אָשׁוּב - שׁוֹב לְשׁוֹב הָיָה צְרִיךְ לְכַתֵּב, שְׁהָרִי הַמִּפְתָּח הָיָה לְפַקֵּד הַעֲקָרוֹת הוּא בִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא בִיד שְׁלִיחַ אַחֵר, כְּמוֹ שְׁשֵׁנִינּוּ, שְׁלַשׁ מִפְתָּחוֹת הֵם שְׁלַא נִמְסְרוּ בִיד שְׁלִיחַ: שֶׁל חִיָּה, וְתַחֲתֵית הַמְתִּים, וּגְשָׁמִים. וְהוֹאִיל וְלֹא נִמְסְרוּ בִיד שְׁלִיחַ, לְמָה פְתוּב שׁוֹב אָשׁוּב? אֲלֹא וְדַאי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהִיָּה עוֹמֵד עֲלֵיהֶם אָמַר (ל"א) הַדְּבָר, לְכֵן פְתוּב וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלַיךָ.

וְכֹא וְרָאָה, בְּכָל מְקוֹם שְׁפָתוּב וַיֹּאמֶר סְתָם אוּ וַיִּקְרָא סְתָם, הוּא מְלֹאכָא הַבְּרִית וְלֹא אַחֵר. וַיֹּאמֶר - שְׁפָתוּב (שְׁמוֹת טו) וַיֹּאמֶר אִם שָׁמַע תִּשְׁמַע וְגו'. וַיֹּאמֶר, וְלֹא אָמַר מִיָּהוּ. וַיִּקְרָא - שְׁפָתוּב (ויקרא א) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, וְלֹא אָמַר מִי הָיָה. אָמַר - שְׁפָתוּב (שְׁמוֹת כד) וְאֶל מֹשֶׁה אָמַר וְגו', וְלֹא אָמַר מִי הָיָה. (אף כֵּן שְׁפָתוּב שׁוֹב אָשׁוּב. וַיֹּאמֶר סְתָם, וְלֹא אָמַר מִי הָיָה) אֲלֹא בְכָל אֵלֶּה מְלֹאכָא שֶׁל הַבְּרִית הָיָה, וְהַכֵּל נִאָמַר בְּקַב"ה. וְלְכֵן פְתוּב וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלַיךָ וְגו', וְהִנֵּה בֵּן וְגו'.

וְהִנֵּה בֵּן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ. מָה הַטַּעַם לֹא כְתוּב וְהִנֵּה בֵּן לָךְ? אֲלֹא כְּדֵי שְׁלַא יַחֲשֵׁב שֶׁהוּא מְהַגֵּר כְּמוֹ בְּרַאשׁוֹנָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח וַאֲמַר, (מְלֹאכֵי א) בֵּן יַכְבֵּד אָב וְעַבְדֵּי אֲדֹנָיו. בֵּן יַכְבֵּד אָב - זֶה יִצְחָק אֶת אַבְרָהָם. מְתִי כַבֵּד אוֹתוֹ? בְּשַׁעְתָּא שְׁעַקְדָּא אוֹתוֹ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְרָצָה לְהַקְרִיבוֹ לְקַרְבָּן. וַיִּצְחָק בֵּן שְׁלִשִׁים וּשְׁבַע שָׁנִים הָיָה, וְאַבְרָהָם הָיָה זָקֵן, שְׁאֵלוּ הָיָה בּוֹעֵט (כ"ו) בְּרַגְלָא אַחַת לֹא הָיָה יְכוֹל לְעַמֵּד לְפָנָיו, וְהוּא כַבֵּד אוֹתוֹ אֶת אָבִיו, וְעַקְדָּא אוֹתוֹ כְּמוֹ תִישׁ כְּדֵי לְעַשׂוֹת רְצוֹן אָבִיו.

וְעִבַד אֲדֹנָיו דָּא אֱלִיעֶזֶר לְאַבְרָהָם. כַּד שָׁדַר לִיהּ לְחֶרֶן, וְעִבַד כָּל רַעוּתֵיהּ דְּאַבְרָהָם, וְאוֹקִיר לִיהּ כְּמָה דְכְּתִיב, (בראשית כד) וַיִּבְרַךְ אֶת אֲדֹנָי וְגו'. וְכְתִיב (בראשית כד) וַיֹּאמֶר עֲבַד אַבְרָהָם אֲנֹכִי, בְּגִין לְאוֹקִיר לִיהּ לְאַבְרָהָם. דְּהָא בַר נָשׁ דְּהוּהּ מִיִּתֵי כְּסָף וְזָהָב וְאַבְנֵי יָקָר וּגְמֻלִין וְאִיהוּ כְּדָקָא יְאוּת שְׁפִיר בְּחִיזוּ לֹא אָמַר דְּאִיהוּ רְחִימָא דְאַבְרָהָם אוֹ קְרִיבָא דִּילֵיהּ. אֲלֵא אָמַר עֲבַד אַבְרָהָם אֲנֹכִי, בְּגִין לְסַלְקָא בְּשִׁבְחָא דְאַבְרָהָם וְלְאוֹקִיר לִיהּ בְּעִינֵיהּוּ.

וְעִבַד אֲדֹנָיו - זֶה אֱלִיעֶזֶר לְאַבְרָהָם, כְּשֶׁשָּׁלַח אוֹתוֹ לְחֶרֶן וְעָשָׂה כָּל רְצוֹנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם וְכִבְדּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בראשית כד) וַיִּבְרַךְ אֶת אֲדֹנָי וְגו', וְכְתוּב (שם) וַיֹּאמֶר עֲבַד אַבְרָהָם אֲנֹכִי, כְּדִי לְכַבֵּד אֶת אַבְרָהָם. שֶׁהָרִי בֶן אָדָם שֶׁהִיָּה מְבִיא כְּסָף וְזָהָב וְאַבְנֵים יְקָרוֹת וּגְמֻלִים, וְהוּא פְּרָאוּי, נֶאֱדָה לְמַרְאֵה, לֹא אָמַר שֶׁהוּא אוֹהֵב אַבְרָהָם אוֹ קְרוֹב שְׁלוֹ, אֲלֵא אָמַר עֲבַד אַבְרָהָם אֲנֹכִי, כְּדִי לְהַעֲלוֹת אֶת שְׁבַח אַבְרָהָם וּלְכַבְדּוֹ בְּעִינֵיהֶם.

וְעַל דָּא בֶן יְכַבֵּד אָב וְעִבַד אֲדֹנָיו. וְאַתּוֹן יִשְׂרָאֵל בְּנִי. קְלָנָא בְּעִינֵיכוֹן לֹמַר דְּאֵנָּא אֲבוּכוֹן אוֹ דְאַתּוֹן עֲבַדִּין לִי. וְאִם אָב אֲנִי אִיָּה כְּבוֹדֵי וְגו'. בְּגִין כְּפִי וְהִנֵּה בֶן, דָּא הוּא בֶן וְדָאִי, וְלֹא יִשְׁמַעְאֵל. דָּא הוּא בֶן דְּאוֹקִיר לְאַבּוּי כְּדָקָא חֲזִי.

וְעַל כֵּן בֶּן יְכַבֵּד אָב וְעִבַד אֲדֹנָיו. וְאַתֶּם יִשְׂרָאֵל בְּנֵי, קְלוֹן בְּעִינֵיכֶם לֹמַר שְׂאֲנִי אֲבִיכֶם אוֹ שְׂאֲתֶם עֲבָדִים שְׁלִי? וְאִם אָב אֲנִי אִיָּה כְּבוֹדֵי וְגו'. מִשּׁוּם כְּפִי וְהִנֵּה בֶן. זֶהוּ בֶן וְדָאִי, וְלֹא יִשְׁמַעְאֵל. זֶהוּ בֶן שֶׁכַּבֵּד אֶת אָבִיו פְּרָאוּי.

וְהִנֵּה בֶן לְשֵׁרָה אֲשֶׁתְּךָ. בֶּן לְשֵׁרָה, דְּבִגְיִנְיָה מִיִּתָּת, דְּבִגְיִנְיָה כְּאִיבַת נְפִשָׁה עַד דְּנִפְקַת מִינָהּ. וְהִנֵּה בֶן לְשֵׁרָה. לְאַסְתִּלְקָא בְּגִינְיָה בְּשַׁעֲתָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב בְּדִינָא עַל עֲלָמָא. דְּכַדִּין וַיִּי פִקַּד אֶת שֵׁרָה וְגו', דְּהָא מְדַפְרֵי לְשֵׁרָה בְּגִינְיָה דִּי צִחְקָא וְעַל דָּא אִיָּהוּ בֶן לְשֵׁרָה (אֲנַחְנוּ מִלְּאֲבִי אֲמַרְוּ). וְהִנֵּה בֶן לְשֵׁרָה. (דִּין) דְּהָא נִיּוּקְבָא נְטֹלָא (לִיָּה) לְבָרָא מִן דְּכֹרָא:

וְהִנֵּה בֶן לְשֵׁרָה אֲשֶׁתְּךָ. בֶּן לְשֵׁרָה - שֶׁבִגְלָלוּ מִתָּה, שֶׁבִגְלָלוּ פְּאָכָה נְפִשָׁה עַד שִׁיְצָאָה מִמֶּנָּה. וְהִנֵּה בֶן לְשֵׁרָה - לְהַתְּעִלוֹת בְּגִלְלוּ בְּשַׁעֲתָא שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב בְּדִין עַל הָעוֹלָם. שְׂאֵז וְהִי פִקַּד אֶת שֵׁרָה וְגו', שֶׁהָרִי מְזַפְרִים אֶת שֵׁרָה מִשּׁוּם יִצְחָק, וְעַל זֶה הוּא בֶּן לְשֵׁרָה [זֶה אֲמַרוּ הַמַּלְאָכִים]. וְהִנֵּה בֶּן לְשֵׁרָה. [זֶה] שֶׁהָרִי הִנְקֵבָה לֹקַחַת [אֵת] הַבֶּן מִהַזְכָּר.

וְשֵׁרָה שׁוֹמַעַת פְּתַח הָאֵהָל וְהוּא אֲחֵרִיו. מָאִי וְהוּא אֲחֵרִיו, וְהִיא אֲחֵרִיו מִיבְעֵי לִיהּ. אֲלֵא רְזָא אִיָּהוּ, וְשֵׁרָה שׁוֹמַעַת מַה דְּהוּהּ אָמַר (פְּתַח הָאֵהָל דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהוּא אֲחֵרִיו כְּאִן דְּהוּהּ אָמַר) פְּתַח הָאֵהָל דָּא דְרָגָא תַתָּא. פְּתַח דְּמַהִימְנוּתָא. וְהוּא אֲחֵרִיו (דָּא) דְּאוּדֵי לִיהּ דְרָגָא עֲלָאָה (נ"א פְּתַח הָאֵהָל וְהוּא אֲחֵרִיו דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. פְּתַח הָאֵהָל דָּא דְרָגָא תַתָּא, וְהוּא אֲחֵרִיו דָּא

וְשֵׁרָה שׁוֹמַעַת פְּתַח הָאֵהָל וְהוּא אֲחֵרִיו. מַה זֶה וְהוּא אֲחֵרִיו? וְהִיא אֲחֵרִיו צְרִיף לֹ! אֲלֵא סוּד הוּא, וְשֵׁרָה שׁוֹמַעַת מַה שֶׁהִיָּה אוֹמֵר (פְּתַח הָאֵהָל, זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוּא אֲחֵרִיו - מִי שֶׁהִיָּה אוֹמֵר) פְּתַח הָאֵהָל, זֶה הַדְרָגָה הַתַּתְּמוֹנָה, פְּתַח הָאֵמוּנָה. וְהוּא אֲחֵרִיו - [זֶה] שֶׁהוֹדָה לוֹ הַדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה (נ"א פְּתַח הָאֵהָל וְהוּא אֲחֵרִיו - זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. פְּתַח הָאֵהָל - זֶה הַדְרָגָה הַתַּתְּמוֹנָה, פְּתַח הָאֵהָל דָּא דְרָגָא תַתָּא, וְהוּא אֲחֵרִיו דָּא